

Roll No.

E-393

**M. A. (Second Semester) (Main/ATKT)
EXAMINATION, May-June, 2021**

SANSKRIT

Paper Fourth

(दर्शनशास्त्रम्)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

खण्ड—अ

प्रत्येकं 3

(अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः)

1. वेदान्तसारग्रन्थस्य रचयिता कः ?
2. वेदान्तमते सूक्ष्मशरीरे कति अवयवाः ?
3. योगसूत्रस्य प्रणेता कः ?
4. चार्वाकदर्शनस्य आचार्यः कः ?

P. T. O.

(लघूत्तरीयाः प्रश्नाः)

5. कति अनुबन्धाः ? तेषां नामानि विलिख्य संक्षेपेण विवेचना क्रियताम् ।

अथवा

‘अध्यारोपः’ कः ? वर्णनं क्रियताम् ।

6. ‘अथ योगानुशासनम्’ टिप्पणी लेख्या ।

अथवा

‘योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः’ टिप्पणी लेख्या ।

7. किम् नाम अज्ञानम् ? तस्यं लक्षणं विलिख्य स्पष्टीकरणं क्रियताम् ।

अथवा

द्विधा विधाय चेकैकं चतुर्धा प्रथमं पुनः ।

स्वस्वेतर द्वितीयांशैर्योजनात् पञ्च पञ्च ते ॥

व्याख्या कार्या ।

8. वेदान्तसारानुसारं साधनचतुष्टयं व्याख्येयम् ।

अथवा

वेदान्तशास्त्रानुसारम् आकाशादि सृष्टिक्रमो लिख्यताम् ।

(दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः)

9. षड्दर्शनस्वरूपं निरूपणीयम् ।

अथवा

चार्वकदर्शनस्य सविस्तरं वर्णनं क्रियताम् ।

10. 'प्रत्यक्षानुमानागमाः प्रमाणानि' व्याख्या कार्या ।

अथवा

'देशबन्धचित्तस्य धारणा' व्याख्या कार्या ।

11. सूक्ष्मशरीरं तस्योत्पत्तिश्च निर्दिश्यताम् ।

अथवा

वेदान्तसारानुसारेण 'जीवन्मुक्तस्य' वर्णनं करोतु ।

12. अपवादः कः ? सविस्तरं व्याख्येयम् ।

अथवा

प्रशान्तचित्ताय जितेन्द्रियाय प्रहीणदोषाय यथोक्तकारिणे ।

गुणान्वितायानुगताय सर्वदा प्रदेयमेतत् सततं मुमुक्षवे ॥

पद्यमेतत् सम्यग्व्याख्येयम् ।